

השלמה מההשומות (סימן יז)

וְמַנָּא חֲדָא נִפְקֵד רַבִּי שְׁמֻעֹן וְחַמָּא (וְחוֹא) עַלְמָא דְּחַשִּׁיךְ וְאַפִּיל וְאַסְתָּתָם נְהֹרִיה. אמר ליה רבבי אלעזר, תא ונחני מה בעי קדשא בריך הוא למעבד בעלמא. איזו ואשכחו חד מלאכא דדמי לטורא רברבא ואפיק תלתין שלחובין דגנורא מפומיה. אמר ליה רבבי שמעון מה את בעי למעבד. אמר ליה בעינא למחריביה לעלמא בגין דלא שכיחי תלתין זפאיין בדרא דהכוי גור קדשא בריך הוא על אבריהם דכתיב (בראשית י"ח) היה יחיה בגימטריא תלתין. אמר ליה רבבי שמעון במתו מינה, זיל קמיה קדשא בריך הוא ואימא ליה, בר יוחאי שכיח בארצה. אזל ההוא מלאכא קמיה דקדשא בריך הוא ואמר ליה, מאיריה דעלמא גלי קמד מה

הזה ודור לעולם, במו שהומין את אמר לו, רצוני להחריב את העולם, משום שלא נמצא שלשים צדיקים בדור, שבע גור הקדוש ברוך הוא על אבריהם, שבתוב (בראשית י"ח) היה יחיה, בגימטריא שלשים.

אמר לו רבבי שמעון, בבקשה מטה, לך לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לו, בר יוחאי מצוי בארץ. הכל אוטו מלאך לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לו, רבנן העולם, גלי ויודיע לפניו מה שאמר לי

לשון הקודש

אבריהם.

השלמה מההשומות (סימן יז)

פעם אחת יצא רבבי שמעון וראה וראה שהעולם חשוק ואפל ונסתם אורו. אמר לו רבבי אלעזר, בא ראה מה רואה הקדוש ברוך הוא לעשות בעולם. הלו ומצאו מלאך אחד שודמה להר גבורה ומוציא שלשים שלחבות מפיו. אמר לו רבבי שמעון, מה אתה רואה לעשות?

דֹאָמֵר לִי בֶּר יוֹחָאי. אָמֵר לַיה קָדְשָׁא בָּרוּךְ הוּא זִיל
אֲחִרְבִּיה לְעַלְמָא וְלֹא תְשַׁגַּה בְּבֶר יוֹחָאי.

כֵּד אֲתָא חִזְיָה רַבִּי שְׁמֻעוֹן לְמַלְאָכָא אָמֵר לַיה אֵי
לֹא תִּזְיַל, גּוֹזְרָנָא עַלְךָ דְלָא תִּיעַול לְשִׁמְיָא
וַתְּהַווּ בָּאָתָר עַזָּא וְעַזָּאלוּ וּבְכָד תִּיעַול קְמִיה קָדְשָׁא
בָּרוּךְ הוּא, אִימָא לַיה אֵי לִית תְּלַתִּין זְבָאֵין בְּעַלְמָא
לִיהָנוּן עַשְׂרֵין דְהַכִּי בְּתִיב לֹא אָעַשָּׂה בְּעַבּוֹר הַעֲשָׂרִים
וְאֵי לִית עַשְׂרִים לִיהָנוּ עַשְׂרָה דְהַכִּי בְּתִיב לֹא אָשְׁחִית
בְּעַבּוֹר הַעֲשָׂרָה וְאֵי לִית עַשְׂרָה לִיהָנוּ תְּרֵין דְאִינּוֹן
אָנָא וּבָרִי, דְהַכִּי בְּתִיב (דברים י"ט) עַל פִּי שְׁנַיִם עֲדִים
יְקּוּם דָּבָר, וְאֵין דָבָר אֶלָּא עַוְלָם דְכְתִיב (תְּהִלִּים ל"ט)
בְּדָבָר יְיָ שְׁמִים נִعְשָׂוּ. וְאֵי לִית תְּרֵין, הָא אִיתְ חַד
וְאָנָא הוּא דְכְתִיב (משלי י) וְצִדְיק יִסּוּד עַוְלָם.

לשון הקודש

(בראשית י"ח) לֹא אָשְׁחִית בְּעַבּוֹר הַעֲשָׂרִים.
וְאֵם אֵין עַשְׂרִים – שִׁיחָיו עַשְׂרָה, שְׁבָד
בְּתִובָה: לֹא אָשְׁחִית בְּעַבּוֹר הַעֲשָׂרָה, וְאֵם
אֵין עַשְׂרָה – שִׁיחָיו שְׁנַיִם, שְׁהָם אָנָי וּבְנִי,
שְׁבָד בְּתִובָה: (דברים ט) עַל פִּי שְׁנַיִם שְׁנַיִם
עֲדִים יְקּוּם דָבָר, וְאֵין דָבָר אֶלָּא עַוְלָם,
שְׁבָתּוּב (תְּהִלִּים ל) בְּדָבָר ה' שְׁמִים נִعְשָׂוּ,
וְאֵם אֵין שְׁנַיִם – חָרֵי יִשְׁאָחָד, וְאָנָי הוּא,
שְׁבָתּוּב (משלי י) וְצִדְיק יִסּוּד עַוְלָם.

בר יוֹחָאי? אָמֵר לוּ הַקְּרוּשׁ בָּרוּךְ הוּא:
לֹךְ תִּחְרִיב אֶת הַעוֹלָם וְאֶל תְּשִׁגַּח בְּבֶר
יוֹחָאי.

בְּשֶׁבָּא, רָאָה רַבִּי שְׁמֻעוֹן אֶת הַמְּלָאָךְ.
אָמֵר לוּ: אֵם לֹא תְלַה, גּוֹזְרָנָי עַלְיךָ שְׁלָא
תִּבְנֶס לְשִׁמְיָם, וַתְּהִיא בָּמָקוּם שֶׁל עַזָּא
וְעַזָּאלוּ, וְכַשְׁתִּבְנֶס לִפְנֵי הַקְּרוּשׁ בָּרוּךְ
הָא, אָמֵר לוּ, אֵם אֵין שְׁלַשִּׁים צְדִיקִים
בְּעוֹלָם – שִׁיחָיו עַשְׂרִים, שְׁבָד בְּתִובָה:

בָּה שְׁעַתָּא קָל מִן שְׁמֵיָא נֶפֶק וֹאמֶר, זֶכָא חוֹלְקָה רַבִי שְׁמַעוֹן. דְקָדְשָׁא בָרִיךְ הוּא גּוֹר לְעִילָא וְאַתְּ מַבְטֵל לְתַתָּא בּוֹדָאי עַלְךָ אַתְּמָר (תהלים קמ"ה) רָצֹן יְרָאֵיו יְעַשָּׂה: (עד כאן מההypotheses)

פָתָח וֹאמֶר, (שמואל ב כט) מִן הַשְׁלָשִׁים הֲכִי נִכְבֵּד וְאֶל הַשְׁלָשָׁה לֹא בָּא וְנוּ. מִן הַשְׁלָשִׁים הֲכִי נִכְבֵּד, אֶלְין אָנוּ תְלִתִין צְדִיקִים דָאוּמִין קָדְשָׁא בָרִיךְ הוּא לְעַלְמָא וְלֹא יַבְטֵל לֹזֶن מִנְיָה. וּבְנֵיהוּ בֵן יְהוָיָה בְתִיב בֵיתָה מִן הַשְׁלָשִׁים הֲכִי נִכְבֵּד אִיהוּ חַד מִנְיָהוּ. וְאֶל הַשְׁלָשָׁה לֹא בָּא. דְלֹא שְׁקֵיל לְתַלְתָּא אַחֲרֵינוּ דְעַלְמָא קָאִים עַלְיָהוּ. וְאֶל הַשְׁלָשָׁה לֹא בָּא. לְמַהְיוּ בְמִנְיָנָא בְחַד מִנְיָהוּ. בְאָנוּ תְלִתִין זֶכְאֵין זֶכָה לְמַיְעֵל בְחוֹשְׁבָנָא. אָבֶל וְאֶל הַשְׁלָשָׁה לֹא בָּא. דְלֹא זֶכָה לְאַתְּחַבָּרָא בָהוּ זֶכָה לְמַהְיוּ עַמְהֹזָן בְחוֹלְקָא חֲדָא.

לשון הקידוש

באותה שעה יצא קול ממשימים ואמר: אשרי חלק רבוי שמעון, שהקדוש בריך הוא גויר למעלה – ואתה מבטיל למטה. בודאי עלייך נאמר (שם קמ"ה) רצון יראוי יעשה: ע"כ מההypotheses.

פָתָח וֹאמֶר, (שמואל-ב כט) מִן הַשְׁלָשִׁים (הכין) נִכְבֵּד וְאֶל הַשְׁלָשָׁה לֹא בָּא וְנוּ. מִן הַשְׁלָשִׁים (הכין) נִכְבֵּד – אילו הם שלשים צדיקים לא בָּא, שְׁלָא זֶכָה לְהַתְּחַבֵּר עַם וְלְהִיּוֹת הוא

יְהִיָּה, בַּמָּה דְתַגִּינוּ תְלַתֵּין הָנָה. וּבָגִינּוּ כֵּד קָדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּרִכְיהָ בָּאֲנוֹן תְלַתֵּין צְדִיקִים.

תָא חִזֵּי, אָמֵר לֵיה קָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאֶבֶרֶהם
זַעַקְתָּ סְדוּם וְעַמֹּרָה כִּי רַבָּה, דְהָא סְלִיקָת
קָדְמִי מַה דְאֲנוֹן עֲבָדִין לְכָל עַלְמָא. דְכָל עַלְמָא
מְגַעֵּי רְגָלִيهוּ דְלֹא לְמַיְעֵל בְּסְדוּם וְעַמֹּרָה דְבָתִיבָה,
(איוב כח) פְּרִץ נַחַל מַעַם גָּר הַגְּשִׁבְחִים מֵנִי רָגֵל דְלֹא
מְאָנוֹשׁ גָּעוֹ. פְּרִץ נַחַל מַעַם גָּר, פְּרִצָּה הָנָה פְּרִץ
נַחַל לְאֲנוֹן בְּנֵי עַלְמָא דְעַלְמָא לְתִפְנָן. דְכָלָהוּ דְחַמְאָן
לְמַאן דְהָוּ יְהָבֵי לְמַיְכָל וְלְמַשְׁתֵּי לְבָר נְשׁ אַחֲרָא,
שְׂדִין לֵיה (בנוקבי דנוקרי) בְּעוֹמָקָא דְגַהְרָא, וְאֵיתָו דְגַטְיל
לֵיה דְבִי גָּמִי.

וְעַל דְא בְּלָהו בְּנֵי עַלְמָא הוּא נְשִׁבְחִים מֵנִי רָגֵל.
דְמְגַעֵּי רְגָלִيهוּ דְלֹא לְמַיְעֵל תִּפְנָן. וּמַאן דְעַל,

לשון הקודש

עַמָּהָם בְּחָלֵק אֶחָד. יְהִיָּה, בַּמָּו שְׁנִינִיו
שְׁלִשִּׁים הָאָ, וְלִבְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּרַךְ אֹתוֹ עַם אֹתוֹ שְׁלִשִּׁים צְדִיקִים.
בָא רָאָה, אָמֵר לוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְאֶבֶרֶהם, זַעַקְתָּ סְדוּם וְעַמֹּרָה כִּי רַבָּה,
שְׁחַרְבֵּי עַלְתָּה לְפָנֵי מָה שָׁהָם עוֹשִׁים לְכָל
הָעוֹלָם, שְׁבֵל הָעוֹלָם מְגַעֵּים רְגָלִיכָם
שְׁלָא לְהַפְּנִים לְסָדָם וְעַמָּרָה, שְׁבַתּוּב (איוב

דלו מְאָנוֹשׁ נָעוֹ, דְּהַוּ דָּלִי גּוֹפָא בְּכֶפְנָא לֹא הַוּ יְהָבֵי
לִיהְ לְמִיבֵּל וְלְמִשְׁתֵּי וְאֲשֶׁתְּיִ דְּיוֹקְגִּיהְ מְשָׁאָר בְּנֵי
עַלְמָא, דְּכַתִּיב דָּלוּ מְאָנוֹשׁ, נָעוֹ. בְּתִיב הַכָּא נָעוֹ.
וּבְתִיב הַתָּם (משל ח) נָעוֹ מְעַגְלֹתִיהְ. הַכִּי נָמֵי הַוּ סְטָאן
מְעַגְלִין וְאַרְחִין דָּלָא לְמִיעֵל תִּפְנֵן. וְאַפְּיַלוּ עֻזִּי שְׁמִיאָ
הַוּ מְגַעֵּי (דף קז ע"א) לְמִיעֵל תִּפְנֵן דְּכַתִּיב, (איוב כח) נְתִיב לֹא
יַדְעֵוּ עִיט וְגַ�ו. וּבְגִינֵּי כֵּךְ כֵּלִי עַלְמָא הַוּ צְוֹחִין עַל
סְדוּם וְעַל עַמְוָרָה וְעַל בְּלָהָו קְרַתִּי. דָּבָלָהו בְּגַוְונָא
חֲדָא הַוּ.

זַעֲקָת סְדוּם וְעַמְוָרָה בֵּי רְבָה. אָמַר לִיהְ אַבְרָהָם.
אַמְּמָא. אָמַר לִיהְ וְחַטָּאתֵם בֵּי כְּבָדָה מְאָד.
בְּגִינֵּי כֵּךְ אַרְדָּה נָא וְאַרְאָה, הַבְּצַעַקְתָּה. הַבְּצַעַקְתָּם
מִבְּעֵי לִיהְ, דְּהָא בְּתִיב זַעֲקָת סְדוּם וְעַמְוָרָה וְתִרְיָ
קְרַתִּי הַוּ, אַמְּמָא הַבְּצַעַקְתָּה. אֶלָּא הָא אַזְקָמוּה.

לשון הקידוש

רְגֵל, שְׁמוֹגָנִים רְגֵלִים שְׁלָא לְהַכְּנֵס
מַלְחָכְנֵס לְשֵׁם, שְׁבָתוֹב (איוב כח) נְתִיב לֹא
יַדְעֵוּ עִיט וְגַ�ו. וּלְבָן בֵּל הָעוֹלָם הַיּוּ צְוֹחִים,
שְׁחוּי מְדִלְדְּלִים אֶת הַגּוֹף בְּרַעַב וְלֹא הַיּוּ
נוֹתְנִים לוּ לְאַכְלָל וְלִשְׁתֹּות, וּמְשַׁתְּנֵה
דְּיוֹקָנוּ מְשָׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם, שְׁבָתוֹב דָּלוּ
אַבְרָהָם, לְפָה? אָמַר לוּ, וְחַטָּאתֵם בֵּי
שְׁבָדָה מְאָד. מְשׁוּם כֵּךְ אַרְדָּה נָא וְאַרְאָה
הַבְּצַעַקְתָּה. הִיּוּ צָרִיךְ לְכַתֵּב הַבְּצַעַקְתָּם,
שְׁהָרִי כְּתוּב זַעֲקָת סְדוּם וְעַמְוָרָה, וְשַׁתִּי
וְאַפְּלוּ עֻזִּפּוֹת הַשְּׁמִים הַיּוּ מְנוּעִים

תא חוי, בסטרא דתויתי קלא דברדא סלקין קוֹטְרִי בלהו בכתפה מתבנשי בחד טיף ועאלין בנו נוקבי דתהומא רבא, אתעבידו חמיש בחד. חד איהו כה (צלילן קלילן) אייבא צליילין קלין דבלחו אתעבידו חד. קלא דסליק מתרטא עאל בינייהו ואתמשבא בחד. ויהחוא קלא סלקא ונחתא תבעא דינא לאתמשבא לחתא. כה האי קלא סלקא למתרבע דינא בדין אתגלי לאשגחה קדרשא בריך הוא בדין.

אמר רבי שמעון, הבצעקהה. מאן הבצעקהה, דא גורת דיןא דתבעא דיןא כל יומא. דהבי תנינו בפה שניין קיימא גורת דיןא ותבעא מקמי קדרשא בריך הוא על דזבינו אחוי יוסף ליוסף. בגין גורת דיןא צווחת על דיןא, ועל דא הבצעקהה הבאה אלוי.

לשון הקודש

ערים דין, או למה הבצעקהה? אלא הרי בקהל זה עולה ל追问 דין, או מתגלה הקדוש ברוך הוא להשנית בדין. פרשונה.

אמר רבי שמעון, הבצעקהה, מי הבצעקהה? זו גורת הדין שותובעת דין כל יום. שבח שניין, בפה שניים עומדת גורת דין ותובעת מלפני הקדוש ברוך הוא על אחוי יוסף מכרו את יוסף, משום שנורת הדין צווחת על הדין, ועל זה הבצעקהה הבאה אליו.

בא ראה, כיצד שפתחת אבן הברד עולים עשנים בכתפה, מתרבנסים בטהה אחת ונכנסים לתוך נקבי תחום רבה ונעים חמשה באחד. אחד הוא פאשר והקளות צלולים יש קולות צלולים שבלם נעשים אחד. הקoil שעולה מלמטה נכנס בגיןיהם ונמשבים באחד. והוא הcoil עולה ויורד ותובע דין להטש למטה.

מַאי הַבָּאָה אֵלִי. דֹא הוּא רֹא כַּמָּה דָאַת אָמֶר,
(אסתר ב) בְּעֶרֶב הִיא בָּאָה וּבְבָקָר הִיא שְׁבָה. וְדֹא
הוּא הַבָּאָה אֵלִי תְּדִיר. כְּגַ�נְגָא דֹא קַץ כָּל בָּשָׂר בָּא
לִפְנֵי וְהָא אֲתָמָר. עָשָׂו בְּלָה הָא אֲתָמָר:

וַיַּגַּשׁ אֶבְרָהָם וַיֹּאמֶר הַאֲפָתָה טָסֶפֶת צְדִיק עַם רְשָׁעָה.
אָמֶר רַבִּי יְהוָדָה מִן חָמָא אָבָא דְרַחְמָנוֹתָא
כְאֶבְרָהָם. תָא חָווִי, בְנָה בְתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנָה קַץ
כָל בָשָׂר בָא לִפְנֵי וְנוּ עָשָׂה לְךָ תְּבַת עַצִּי גַּפָּר.
וְאַשְׁתִּיק וְלֹא אָמֶר לֵיה מִידִי. וְלֹא בְעָא רְחָמִי. אָבָל
אֶבְרָהָם בְשֻׁעַתָּא דָאָמֶר לֵיה קָדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא, זַעֲקָת
סְדוּם וְעַמְוֹרָה בַי רְבָה וְנוּ. אָרְדָה נָא וְאַרְאָה וְנוּ.
מִיד בְתִיב וַיַּגַּשׁ אֶבְרָהָם וַיֹּאמֶר הַאֲפָתָה טָסֶפֶת צְדִיק
עַם רְשָׁעָה.

אָמֶר רַבִּי אַלְעֹזֶר, אָזֶף אֶבְרָהָם לֹא עָבֵד שְׁלִימָיו

לשון הקורש

מַה זה הַבָּאָה אֵלִי? וְהוּ סוד בָמו שָׁנָאָמֶר
(אסתר ב) בְּעֶרֶב הִיא בָּאָה וּבְבָקָר הִיא
שְׁבָה. וְזֹה הַבָּאָה אֵלִי, תְּמִיד. בָמו וְהַקַּץ
כָל בָשָׂר בָא לִפְנֵי, וְהָרִי נְתָבָאָר. עָשָׂו
בְּלָה, חָרִי נְתָבָאָר.

וַיַּגַּשׁ אֶבְרָהָם וַיֹּאמֶר הַאֲפָתָה טָסֶפֶת צְדִיק
עַם רְשָׁעָה. אָמֶר רַבִּי יְהוָדָה, מַי רְאָה אָב
רְחָמִים בָמו אֶבְרָהָם. בָא רְאָה, בְנָה
בְתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנָה קַץ כָל בָשָׂר
בְשָׁלְמוֹת בְּרוּאָיו. נִמְלָא עָשָׂה דָבָר, לֹא